

29.6.2019

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖLLE

Lausuntopyyntö 29.5.2019 Dnro 865/01.03/2019

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piirin lausunto karhun metsästyksestä metsästysvuotena 2019-20

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme aiheesta Pirkanmaan osalta seuraavaa:

Pirkanmaa alueen karhukanta on tätä nykyä erittäin heikko, ja siksi sen koon arviointi on havaintojen puutteessa tavallistakin vaikeampaa. Vuotta vanhempia karhuja ennen metsästyskautta 2018 arvioitiin olevan 30, ja ennen metsästyskautta 2019 arvio oli vain 8 - 15. Kun arvioidaan yli vuoden ikäistä karhukannan määrää kolmen edellisen vuoden pentueiden lukumäärien keskiarvon perusteella, päädytään liian suureen yksilömäärään, kun kanta on jyrkästi laskeva. Parempaan ennusteeseen päästään arvioimalla kannan alaraja viimeisen vuoden yhden pentueen (jossa vain yksi pentu) mukaan ja yläraja kahden viimeisen vuoden keskiarvon mukaan.

Suomen karhukannan on arvioitu pienenemättä kestävän 14 %:n pyyntiverotusta. Pienissä paikallisissa populaatioissa malli ei kuitenkaan ota huomioon pentueen kokoa, varsinkaan jos koko paikallispopulaation yksilömäärä arvioidaan pentueiden lukumäärän perusteella. Jos populaatioissa on vain yksi tai muutama naaras, jolla on vain yksi pentu, tulisi pyyntiveroprosentin olla vastaavasti pienempi. Siten tiedetyn kuolleisuuden tulisikin olla lähempänä 7 %:a, jotta populaatiota voisi pitää vakaana. Mikäli pienessä populaatiossa kuitenkin ainoa naaras synnyttää uros pennun, kannan ennuste pienenee edelleen.

Myönnettyjä kaatolupia voi näin ollen pitää perusteettomina. Kun kaadetut karhut olivat molemmat naaraita, kanta heikkenee entisestään. Lisäksi poliisiluvan nojalla ammuttiin yksi nuori uroskarhu Kangasalan - Oriveden alueella sen törmättyä linja-autoon. Tämä tappo oli aiheeton, koska karhu oli tavoitettaessa täysin vahingoittumaton ja pyrki pakenemaan.

Kannanhoidollisiin lupiin ei siis ole aihetta, ja liikennevahinkotapauksissa jäljestäjät tulee nykyistä paremmin velvoittaa varmistumaan siitä, että eläin on todella vahingoittumisensa vuoksi lopetettava.

Mehiläisvahingot estetään sähköistetyillä aidoilla tai järeillä teräshäkeillä. Kustannukset ovat kohtuullisia, koska aidattavat alat ovat hyvin pieniä. Suojaamisen kulut on syytä korvata julkisista varoista myös siksi, että pölyttävien hyönteisten suojelu ja lisääminen on suotavaa yleisen edun kannalta.

Kaikkien kotieläinvahinkojen korvaamisen ehtona tulee olla, että eläimet on suojattu asianmukaisesti ja vahinko on siksi tapahtunut odottamattomalla tavalla. Vahingon aiheuttaminen ei yleensä ole riittävä peruste karhun tappamiselle.

Maatalousvahingot ovat niin vähäinen ongelma, että erityisesti niihin varautumiseen ei yleensä ole aihetta. Näiden vahinkojen yhteismäärä alueella oli vuonna 2018 1732 €.

Hanke metsäpeuran palauttamiseksi ("MetsäpeuraLIFE") vuosien 2016 -2023 aikana koskee Pirkanmaan osalta Seitsemisen kansallispuistoa. Tässä yhteydessä on mainittu karhun kaatolupien vaikutus. Kuitenkin metsäpeuran lisääntymistä ja elinalueen laajenemista on tehokkaasti heikennetty ylimitoitetulla metsästyksellä erityisesti Suomenselän alueella. Koko maan laillisten pyyntilupien määrä 2014 - 2017 oli 329 kpl ja saalis vastaavasti 144 aikuista ja 26 vasaa. Luvista tuli siis käytetyiksi vain alle puolet, 157. Erityisen huomattavaa on, että tilastointijakson viimeisenä vuonna 2017 pyyntilupien käyttöaste oli vain 12,1 %. Ilmeisesti peuroja oli lopulta liian vaikea löytää.

Näin suuren metsästyspaineen vuoksi on kohtuutonta pyrkiä syylistämään karhua tai mitään muutakaan suurpetoa metsäpeuran heikosta lisääntymisestä. On päinvastoin ohjattava nyt metsästäjäjärjestöissä vallitsevia asenteita aivan uuteen suuntaan: metsäpeura on ikaikainen kotoperäinen laji, joka on onnistuttu jossain määrin elvyttämään, ja sen ensisijaisina hyödyntäjinä on pidettävä kotoperäisiä suurpetoja, erityisesti karhua ja sutta. Peuranpyynnillä ei tule heikentää niiden luontaisia ravinnonhankintamahdollisuuksia. Jos peura rauhoitetaan metsästykseltä, se laajentaa esiintymisaluettaan nopeasti aiheuttamatta taimistotuhoja hirven tapaan, oppii elämään tasapainossa luontaisten saalistajiensa kanssa ja riittävästi yleistytyään käy taas metsästyksenkin kohteeksi. Suurpedot myös saalistuksellaan parantavat peurojen geneettistä tasoa ja selviytymiskykyä, koska vahvimmat saalisyksilöt jäävät suvunjatkaajiksi. Metsästäjät pyrkivät yleisesti toimimaan päinvastoin.

Kun suurpedoilla on riittävästi luonnollista saalista tarjolla, kotieläinten ahdistelu vastaavasti vähenee. Samoin vähenee vahinkojen julkisista varoista korvaamisen tarve.

Metsäpeura on siis ensi sijassa karhun ja suden saalislaji, ei mikään fasaanin tyylinen arvoistukas metsästäjien tarpeisiin. Metsästäjäjärjestöt ovat ensi sijassa omia hyötynäkökohtiaan painottavia etujärjestöjä, ja niiden nykyinen vahvasti dominoiva asema eläinkantaa koskevassa hallinnossa on siksi kohtuuton ja johtaa vääristymiin. Vastapainoksi tuleekin huomattavasti lisätä yleishyödyllisten järjestöjen asiantuntemuksen käyttöä kaikessa metsästettäviä eläimiä koskevassa hallinnossa.

Edellä sanotun nojalla on selvää, että "MetsäpeuraLIFE"-hanke ei saa mitenkään vaikuttaa karhukannan suuruuteen Seitsemisen alueella. On syytä olettaa, että hanketta yritetään käyttää perusteena kannanhoidollisten tai vahinkoperusteisten kaatolupien vaatimisessa.

Pirkanmaan alueen karhukanta ulottuu vain Etelä-Pohjanmaan rajalta Ruovedelle. On kohtuullista sallia pesivän kannan levittäytyvän laajemmin Pirkanmaan alueelle, joten varaa edes kannanhoidolliseen metsästykseseen ei ole.

Lisätietoja

- suurpetokoordinaattori Marjaana Laaksonen, 050 5911 663, marjaana.laaksonen@sll.fi

- Pälkäneen seudun paikallisyhdistyksen puheenjohtaja Martti Sivonen, 050 304 3939, mara.sivonen@luukku.com

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON PIRKANMAAN PIIRI RY.

Heikki Toivonen
puheenjohtaja

